

Sygn. akt IV CZ 161/11

POSTANOWIENIE

Dnia 10 maja 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Agencji Nieruchomości Rolnych w W.
przeciwko D. R. i K. R.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 10 maja 2012 r.,

zażalenia pozwanych

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 26 września 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 26 września 2011 r. Sąd Apelacyjny odrzucił na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. skargę kasacyjną pozwanych z powodu jej nieopłacenia w terminie.

Sąd ustalił, że w dniu 27 lipca 2011 r. doręczono pełnomocnikowi pozwanych postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 13 lipca 2011 r. oddalające wniosek pozwanych o zwolnienie ich od kosztów sądowych w całości.

Ponieważ skarga kasacyjna pozwanych podlegała opłacie w wysokości stosunkowej i została złożona przez adwokata, to powinien on ją opłacić w terminie tygodniowym od doręczenia mu postanowienia o oddaleniu wniosku pozwanych o zwolnienie od kosztów sądowych, tj. do dnia 3 sierpnia 2011 r., czego nie uczynił, stwierdził Sąd Apelacyjny. W ocenie Sądu Apelacyjnego, z mocy art. 112 ust. 3 u.k.s.c. nie stosuje się przepisu art. 112 ust. 2 u.k.s.c., przewidującego wezwanie strony przez przewodniczącego do opłacenia pisma, jeżeli pismo podlegające opłacie m.in. w wysokości stosunkowej zostało wniesione przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego.

Pozwani zaskarżyli w całości powyższe postanowienie zarzucając obrazę art. 130² k.p.c. w zw. z art. 130 § 1 k.p.c. przez brak jakiegokolwiek wezwania pozwanych do uiszczenia wpisu sądowego od skargi kasacyjnej, twierdząc, że do tego zobowiązany był przewodniczący.

Żalący zarzucili nadto naruszenie art. 112 ust. 2 i 3 u.k.s.c., ponieważ w ich ocenie termin od opłacenia skargi nie zaczął biec, gdyż przewodniczący nie wezwał strony do uiszczenia wpisu sądowego od skargi kasacyjnej, do czego był zobligowany z mocy art. 130 § 1 w zw. z art. 130² § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Żalący powołując się na naruszenie art. 130² k.p.c. w zw. z art. 130 § 1 k.p.c. oraz art. 112 ust. 2 i 3 u.k.s.c. podejmują próbę zakwestionowania prawidłowości postanowienia Sądu Apelacyjnego odrzucającego wniesioną przez nich skargę kasacyjną z powodu nieuiszczenia należnej od niej opłaty stosunkowej. W ich

ocenie, z przywołanych powyżej przepisów wynika obowiązek sądu wezwania strony reprezentowanej przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego, do uiszczenia należnej opłaty sądowej w sytuacji, gdy sąd ten oddalił złożony w terminie wniosek o zwolnienie strony od opłaty sądowej. W oparciu o to żalący twierdzą, że w przedmiotowej sprawie Sąd drugiej instancji nie był uprawniony do odrzucenia skargi kasacyjnej ze względu na nieuiszczenie należnej opłaty sądowej, gdyż wobec braku stosowanego wezwania sądu, nie otworzył się jeszcze termin do jej uiszczenia.

Prezentowane w zażaleniu stanowisko całkowicie abstrahuje od treści przywołanych w zarzutach przepisów. Zgodnie bowiem z art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w brzmieniu nadanym ustawą z 17 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 r. Nr 7, poz. 45), nie wzywa się strony do uiszczenia opłaty od złożonego pisma procesowego, jeżeli podlega ono opłacie stałej lub stosunkowej, obliczonej od wskazanego przez stronę wartości przedmiotu sporu, a pismo to zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego. Natomiast w sytuacji, gdy opłata nie została uiszczona z tego powodu, że wnoszący pismo, przed upływem terminu do jego opłacenia, złożył wniosek o zwolnienia od kosztów sądowych lecz wniosek ten został oddalony - tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie do dnia doręczenia stronie postanowienia, a w razie jego zaskarżenia - od dnia doręczenia stronie postanowienia oddalającego zażalenie.

Przepis art. 112 u.k.s.c., co należy podkreślić, nie statuuje zatem obowiązku sądu wezwania strony reprezentowanej przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego do uiszczenia należnej opłaty sądowej w wysokości stałej lub stosunkowej od nieopłaconego pisma. Z jego treści wynika, że bieg tygodniowego terminu do uiszczenia opłaty sądowej rozpoczyna się z dniem doręczenia stronie, reprezentowanej przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego, postanowienia sądu oddalającego wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych (por. postanowienie SN z dnia 22 września 2011 r., sygn. akt V CZ 67/11, niepubl.; postanowienie SN z dnia 1 czerwca 2011 r., sygn. akt II CZ 19/11; niepubl.).

Oznacza to, że *de lege lata* zdarzeniem określającym początek biegu terminu do wykonania obowiązku uiszczenia należnej od pisma opłaty sądowej w wysokości stałej lub stosunkowej, w odniesieniu do strony reprezentowanej przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego, jest doręczenie stronie postanowienia sądu oddalającego wniosek o zwolnienie od obowiązku uiszczenia należnej opłaty sądowej.

Zaznaczyć również należy, że wbrew stanowisku skarżących, nie ma podstaw do wywodzenia obowiązku wezwania strony reprezentowanej przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego do uiszczania należnej od pisma procesowego opłaty w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej, na podstawie wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu z art. 130² k.p.c. Przepis ten jednoznacznie bowiem wskazuje, że pismo wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego, które nie zostało należycie opłacone, przewodniczący zwraca bez wezwania do uiszczenia opłaty, jeżeli podlegało ono opłacie stałej lub stosunkowej obliczanej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu.

Mając powyższe na względzie stwierdzić należy, że w przedmiotowej sprawie skarżący, reprezentowani przez adwokata, nie uiszcili należnej opłaty sądowej od skargi kasacyjnej w terminie tygodniowym od dnia doręczenia postanowienia z dnia 13 lipca 2011 r. oddalającego złożony wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, a mianowicie od należnej od skargi kasacyjnej opłaty sądowej w wysokości stosunkowej, wobec czego Sąd Apelacyjny zasadnie odrzucił skargę kasacyjną jako nieopłaconą.

Z tych też względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ k.p.c. postanowił jak w sentencji.